

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **LKW TRANSPORT Spółka z o.o.** se sídlem Polsko, Chojnów, Ul. Piotrowicka 6, v řízení zastoupeného JUDr. Evou Fajtlovou, advokátkou se sídlem Ostrava-Muglinov, Mojžíškové 4, proti žalovanému **Celnímu ředitelství Olomouc** se sídlem Olomouc, Blanická 19, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22.4.2010 č.j. 3217-2/2010-130100-21, ve věci zajištění dopravního prostředku a vybraných výrobků,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22.4.2010 č.j. 3217/2010-130100-21, jímž bylo jako nepřipustné zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Celního úřadu Uherské Hradiště (dále jen „celní úřad“) ze dne 8.3.2010 č.j. 1030-4/2010-136400-021, kterým celní úřad zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí celního úřadu ze dne 13.1.2010 č.j. 407-4/2010-136400-024, jímž rozhodl o zajištění vybraných výrobků „*Heizöl scwefelarm gefärbt*“

lose Ware, množství 29922 litrů, hrubá hmotnost 24946 kg, hustota 834,8 kg/m³, KN 27101941“ zajištěných v dopravním prostředku „Cisterna DW789GP, VIN VP3S34BD38FAC0355, technický průkaz 3622030“.

Žalobce namítá, že musí být účastníkem řízení o zajištění, když poukazuje na čl. 3 Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR) publ. pod č. 11/1975 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Úmluva CMR“). Tvrdí, že:

- 1) mezinárodní přeprava vybraných výrobků byla prováděna za podmínek stanovených Úmluvou CMR, kontrolující celní úřad měl k dispozici nákladní list CMR, který je důkazem přepravní smlouvy;
- 2) kontrolující celní úřad měl z dokladů informaci o tom, že řidič není v postavení dopravce, to též řidič celnímu úřadu oznámil;
- 3) podle čl. 3 Úmluvy o CMR dopravce odpovídá za všechny úkony řidiče jen, pokud řidič tyto úkony činil při plnění pracovního úkolu. Pracovním úkolem řidiče však bylo řídit dopravní prostředek a dopravit výrobky z místa nakládky do místa vykládky, příp. podávat potřebná vysvětlení kontrolním orgánům na trase přepravy. Řidič však – nejso účastníkem z právních vztahů z přepravní smlouvy ani vlastníkem dopravního prostředku – není osobou, která by mohla podávat opravné prostředky proti zajištění výrobků a dopravního prostředku, k takovým úkonům nebyl ani zmocněn plnou mocí. Žalobce proto dovozuje, že měl a má procesní oprávnění jako kontrolovaná osoba (řidič);
- 4) jakkoli je Úmluva CMR soukromoprávním předpisem, řidič i dopravce mají veřejnoprávní povinnosti vyplývající z veřejného práva, mají tedy i svá oprávnění z nich vyplývající;
- 5) celní úřad a žalovaný nezohlednili postavení žalobce jako dopravce v rámci obchodně právních vztahů (m.j. odpovídá i za správné dopravení zásilky, má povinnost chránit zásilku před zásahem třetích osob, vč. státu a jeho orgánů), současně jako vlastníka (uživatele) dopravního prostředku. Má-li být výklad žalovaného správný, je jím upíráno žalobci jeho právo na ochranu vlastního majetku;
- 6) žalobce dovozuje možnost chránit své zájmy v tomto řízení z § 177, § 4 a § 27 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „správní řád“), když zák. č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění účinném do 30.4.2011 (dále jen „ZSD“) ani zák. č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“) žádná ustanovení k účinné ochraně vlastnického práva neobsahují. Podle žalobce se nelze ztotožnit s tvrzením, že okruh účastníků řízení je vymezen v § 42 ZSD. Zákon totiž jen mlčí o postavení dalších osob – vlastník zboží, dopravce, přepravce, vlastník dopravního prostředku, apod. Kdyby měl platit výklad celních orgánů, pak by jediným účastníkem řízení byl i příp. zloděj, který by žádné opravné prostředky nepodal a zboží i dopravní prostředek by tak připadly státu.
- 7) žalobce odkazuje i na věc vedou krajským soudem pod sp. zn. 22 Ca 341/2006, kde byl dne 21.6.2007 vydán rozsudek ve prospěch žalobce, celní ředitelství podalo kasační stížnost a Nejvyšší správní soud se usnesením ze dne 25.9.2008 obrátil na Ústavní soud s otázkou ústavnosti § 42 odst. 11 ZSD.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Má za to, že z Úmluvy CMR nevyplynají oprávnění dopravce vstupovat do daňových řízení, jichž není účastníkem. Z § 42 odst. 6 ZSD jasně vyplývá, že osobou oprávněnou k podání odvolání proti rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku je jen kontrolovaná osoba.

Tento zákonný text vyvrací pochybnosti žalobce o možnosti podání odvolání řidičem i žalobcův názor o jeho účastenství v řízení. Každé oprávnění či povinnost musejí být vyvozeny z právních předpisů upravujících danou problematiku, nikoli z předpisů jiných, které upravují odlišnou oblast právních vztahů. Rozhodnutí o zajištění má předběžný charakter, nerozhoduje se jím o propadnutí ani zabrání věci. To bude předmětem samostatného řízení, v němž již žalobci nic nebrání, aby účinně uplatňoval svá práva.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.

Z obsahu napadeného rozhodnutí soud zjistil, že žalovaný dospěl k závěru, že žalobce jako osoba odlišná od kontrolované osoby (řidiče) není účastníkem řízení o zabrání vybraných výrobků a dopravního prostředku podle § 42 ZSD. Toto ustanovení uvádí, kdo je kontrolovanou osobou s tím, že rozhodnutí o zajištění se doručuje jen jí a jen ona má právo podat proti rozhodnutí odvolání. V posuzovaném případě byl kontrolovanou osobou řidič. Úmluva CMR nemůže měnit či rozšiřovat okruh účastníků řízení stanovený ve speciálním zákoně (ZSD); Úmluva CMR má navíc zcela jinou věcnou působnost, proto její ustanovení nelze použít pro daňové řízení. Pokud se týká ochrany vlastnictví, hájit svá práva může každý jen v rozsahu, který zákon připouští. Práva žalobce nejsou navíc napadeným rozhodnutím nikterak dotčena, když jejich uplatnění bude možné v samostatném řízení o propadnutí či zabrání vybraných výrobků a dopravního prostředku.

Konstantní judikatura soudů rozhodujících ve správním soudnictví nemá pochybnosti o tom, že účastníkem řízení o zajištění vybraných výrobků podle § 42 odst. 4 až 8 ZSD je toliko kontrolovaná osoba, t.j. osoba, u které byly vybrané výrobky zjištěny (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.6.2011 č.j. 5 Afs 10/2011-94, www.nssoud.cz).

Rozhodnou právní úpravu představují právě § 42 odst. 4 až 8 ZSD:

„(4) Celní úřad nebo celní ředitelství ústně oznámí opatření o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku osobě, u které byly vybrané výrobky nebo dopravní prostředek zjištěny (dále jen "kontrolovaná osoba"), a bezodkladně vyhotoví protokol, ve kterém uvede i důvod zajištění, popis zajištěných vybraných výrobků, popřípadě popis zajištěného dopravního prostředku. Zaměstnanec, který pracuje v celním úřadu, nebo celním ředitelství, předá kopii protokolu kontrolované osobě. Rozhodnutí o zajištění musí být vydáno nejpozději následující pracovní den po dni vyhotovení protokolu.

(5) V rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku se uvedou důvody, pro které se vybrané výrobky nebo dopravní prostředek zajišťují, a poučení o právech a povinnostech osoby, jíž se rozhodnutí týká. V rozhodnutí se též uvede upozornění, že u zajištěných vybraných výrobků nebo dopravního prostředku může být uloženo propadnutí nebo rozhodnuto o zabrání, jestliže se prokáží důvody rozhodné pro zajištění.

(6) *Proti rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku může kontrolovaná osoba podat odvolání nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Toto odvolání nemá odkladný účinek. Odvolací orgán, kterým je nejblíže vyšší nadřízený orgán, rozhodne o odvolání bez zbytečných průtahů. Doručování upravuje zákon o správě daní; proti rozhodnutí o odvolání lze podat jen mimořádné opravné prostředky nebo podnět k soudnímu přezkoumání.*

(7) *Celní úřad nebo celní ředitelství uskladní zajištěné vybrané výrobky nebo dopravní prostředek mimo dosah kontrolované osoby. Kontrolovaná osoba je povinna zajištěné vybrané výrobky nebo dopravní prostředek celnímu úřadu nebo celnímu ředitelství vydat. Odmítne-li vydání, vybrané výrobky nebo dopravní prostředek jsou jí odňaty. O vydání nebo odnětí zajištěné věci celní úřad nebo celní ředitelství vyhotoví úřední záznam. Náklady na skladování hradí kontrolovaná osoba.*

(8) *Celní úřad nebo celní ředitelství může místo postupu podle odstavce 7 ponechat zajištěné vybrané výrobky nebo dopravní prostředek kontrolované osobě a uložit jí, že je nesmí používat, prodávat nebo s nimi jiným způsobem nakládat.“*

Účelem zajištění vybraných výrobků je toliko vyloučit další dispozici s nimi do doby, než je pravomocně rozhodnuto o jejich propadnutí nebo zabrání, případně do doby, kdy se prokáže, že s vybranými výrobky nebylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 1 a 2 ZSD. Předmětem tohoto rozhodnutí není tak žádné konečné rozhodování o vlastnictví k vybraným výrobkům či k dopravnímu prostředku.

Rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku se vydává v krátkých časových lhůtách (1 den), které nedávají žádný prostor pro zjišťování vlastníka těchto věcí, proto adresátem tohoto rozhodnutí není nikdo jiný než ten, u koho byly tyto věci zjištěny. Z tohoto důvodu pak rozhodnutí o zajištění nemůže být rozhodnutím konečným, ale svou povahou toliko předběžným.

Jakkoli tak dochází k omezení vlastnického práva vlastníka vybraných výrobků či dopravního prostředku, dostatečný prostor k hájení jeho práv (zamezení případnutí vybraných výrobků či dopravního prostředku státu) skýtá ihned zahajované řízení o propadnutí či zabrání vybraných výrobků a dopravního prostředku (§ 42 odst. 11 až 16 ZSD), kde o účastenství žalobce nemá žádných pochyb ani žalovaný.

Argumentuje-li žalobce ustanoveními Úmluvy CMR, je třeba zdůraznit, že se jedná o předpis upravující vztahy mezi odesílatelem přepravované zásilky, dopravcem a adresátem zásilky navzájem, nikoli však již jejich vztah k orgánům veřejné moci (zde k celním orgánům). Stanoví-li pak předpis o řízení před orgány veřejné moci okruh účastníků řízení nezávisle na jejich soukromoprávním postavení, nelze odkazem na předpisy, které vztah k orgánům veřejné moci neupravují, tento striktně stanovený okruh účastníků řízení rozšiřovat.

Odkazuje-li pak žalobce na § 177, § 4 a § 27 správního řádu, je především § 27 správního řádu v této věci neaplikovatelným. Zde soud zdůrazňuje základní zásady, na nichž je právní řád České republiky vystavěn, zejm. zásadu „*lex specialis derogat legi generali*“ vyjadřující axiom, že předpis upravující užší okruh právních vztahů (*lex specialis*) má při aplikaci vždy přednost před předpisem upravujícím sice

tytéž právní vztahy, ale dopadající na širší okruh těchto vztahů (lex generalis). Bez ohledu na ustanovení ZSDP vylučující aplikaci správního řádu v daňovém řízení tak lze konstatovat, že vymezuje-li okruh účastníků řízení o zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku § 42 ZSD, je vyloučena aplikace ustanovení vymezujícího okruh účastníků ve všech správních řízeních (§ 27 správního řádu) obecně pro všechna správní řízení.

Konečně, odkazuje-li žalobce na věc vedenou podepsaným soudem pod sp. zn. 22 Ca 341/2006, která je soudu podrobně známa z jeho úřední činnosti, je tento jeho odkaz zcela nepřípadný, když problematika tam řešená se týká ochrany práv vlastníka v řízení o propadnutí dopravního prostředku, nikoli při jeho pouhém zajištění.

Krajský soud uzavírá, že podle ZSD ve znění účinném do 30.4.2011 byla účastníkem řízení o zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku výlučně kontrolovaná osoba. Není-li žalobce touto osobou, postupoval žalovaný správně, pokud jeho odvolání zamítl.

Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšný žalovaný sám ve vyjádření k žalobě žádá, aby bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků řízení nemá na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 9. března 2012

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu